

The business of business is business

Asger Aamund taler om etiki KPMG-auditoriet den 2. februar 2011.

Asger Aamund var klar i mælet, da han forleden besøgte CBS for at tale om etik i erhvervslivet. Det skader danske virksomheders konkurrenceevne, når politikerne blander sig i deres drift og ledelsesforhold med handelsrestriktioner og udspil om bestyrelseskvoter og corporate governance, og det nytter alligevel ikke noget i forhold til de problemer, man gerne vil løse, hvad enten det handler om børnearbejde eller våbenproduktion.

Han er en veltalende, bramfri og slagfærdig mand, så ingen i det så godt som fyldte KPMG-auditorie kedede sig forleden på CBS under hans cirka 40 minutter lange foredrag om etik i erhvervslivet, hvor der blev talt om etiske ayatollaher, hykleriske politikere og fortalt tankevækkende og morsomme anekdoter. Asger Aamund er også erklæret liberal og støtter Liberal Alliance, så det kom nok bag på de færreste, at indgangsbønnen til hans foredrag var, at "Dansk erhvervsliv skal kunne handle overalt. Med alle. Til alle tider."

Frihandel er vejen frem

Asger Aamund mener, at frihandel og kommerciel interaktion langt bedre fører til økonomisk udvikling, demokrati og fred i lande med undertrykkelse, tvangsarbejde og børnearbejde end forskellige former for restriktioner af handel af etiske grunde: protektionisme, kvoter på varer og politisk kulturel boykot og isolation.

- Når vi investerer i et diktatur og kommer med vores danske ledelsesfilosofi, så betyder det noget og virker som et skridt mod retsstaten og demokratiet, sagde han.

Den etiske sandwich

Problemet er ifølge Aamund, at danske virksomheder på grund af politiske indgreb netop ikke kan handle overalt, med dem, det har lyst til. Politikerne har gjort danske virksomheder til fyldet i en sandwich, hvor de bliver presset på konkurrenceevnen af etiske handelsrestriktioner og de facto ekspropriation af deres ejerskab.

Slinger på etikkens catwalk

De danske virksomheder har historisk måttet slinge hen ad en "etikkens catwalk": de måtte ikke handle med Sydafrika og Chile, men gerne med USSR, Comecon og Iran, hvor "etikken blev skovlet ind under gulvtæppet til fordel for fetaeksporten". I dag må de ikke handle med Burma, men meget gerne med Kina og Saudiarabien. Sidstnævnte der af Aamund til stor moro blev kaldt "Nordkorea med olie".

Baggrunden var anden verdenskrig

Det hele startede ifølge Aamund under anden verdenskrig, hvor Danmark var Tysklands største samhandelspartner og politikerne tilskyndede danske virksomheder til at handle og interagere så meget som muligt med tyskerne, indtil krigen sluttede og mange virksomheder blev tiltalt for værnemageri, selv om staten var den helt store værnemager. Siden dengang har danske virksomheder ifølge Aamund rettet ind efter de politiske magthavere og undgået enhver form for dialog med dem.

- Vi er nødt til at være loyale med vores politikere og være med til at gøre det forkerte, sagde Aamund med en vis bitterhed om erhvervslivets forhold til politikerne, der ifølge ham ikke forstår at tackle globaliseringen og derfor lægger et urimeligt pres på virksomhederne for at handle etisk for at de kan score billige point i den hjemlige politiske andedam.

Moral er godt, men dobbeltmoral er dobbelt så godt

Som det med tør sarkasme blev sammendraget på et af Aamunds slides om den såkaldt danske etiske doktrin: "Danmark skal bekæmpe tyranni, undertrykkelse og diktatur overalt på kloden. Medmindre dette er til fare for det danske samfund eller skader kommercielle eller indenrigspolitiske interesser."

Etisk ekspropriation

I slutningen af foredraget kom Asger Aamund ind på det, han kaldte den etiske ekspropriation af ejerskab og

her var der mange hibe til især venstrefløjens ønske om at alt skal være grønt, kvoter for kvinder i bestyrelserne, grænser for cheflønninger og den politiske korrekthed, der generelt hersker på borgen om, hvordan virksomheder skal opføre sig i forhold til for eksempel skattereglerne her i landet. Aamunds store frygt er, at man med diverse bestyrelseskvoter presser dygtige aktionærer ud af virksomhedernes bestyrelser til fordel for samfundsudpegede godtfolk, der ved meget om så meget, men lidt om virksomhedsdrift. Følgen bliver ifølge Aamund i så fald, at staten bliver de facto hovedaktionær i virksomhederne, mens de egentlige aktionærer bliver reduceret til at være indskydere af egenkapital uden indflydelse.

May the business of business be CSR?

Direkte adspurgt vedgik Aamund, at virksomheder som Novo Nordisk godt kan lave en god forretning ud af CSR og at han også selv havde fået det mere med dagsordenen, fordi hans medarbejdere satte det på dagsordenen. Når CSR kommer på dagsordens som følge af konstruktivt pres fra medarbejdere og pensionskasser er det godt, men politikerne skal holde fingrene væk – the business of business is business, som Milton Friedman får æren for at have sagt.